KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
5.4.2016

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi HE 29/2016 vp.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi, HE 29/2016 vp.

Esityksen tarkoituksena on uudistaa ja yhtenäistää oma-aloitteisten verojen menettelysäännöksiä. Esityksen mukaan yhdenmukainen verotus- ja veronkantomenettely sekä selkeä ja ajantasainen sääntely parantaa myös verovelvollisen oikeusturvaa ja keventää hallinnollista taakkaa.

Keskuskauppakamari esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa:

Yleistä hallituksen esityksestä

Keskuskauppakamari pitää verotusmenettelyjen yhdenmukaistamista perusteltuna toimenpiteenä verovelvollisen ja Verohallinnon hallinnollisen taakan keventämiseksi ja verovelvollisen oikeusturvan parantamiseksi. Hallituksen esitys sisältää sille asetettuihin tavoitteisiin nähden perusteltuja esityksiä lainsäädännön uudistamiseksi, mutta myös joitakin uudistusehdotuksia, joita ei voida pitää uudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisina.

Keskuskauppakamari pyytää ottamaan seuraavat näkökohdat huomioon.

Seuraamusmaksut

Myöhästymismaksu

Keskuskauppakamari kannattaa oma-aloitteisten verojen seuraamusmaksujärjestelmän uudistamista ja yhdenmukaistamista. Esimerkiksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 35 ja 36 §:ssä säädettävä myöhästymismaksun kiinteä päiväkohtainen määrä lisää verotuksen ennakoitavuutta. Myös aiemmin ilmoitettujen virheiden korjaaminen 45 päivän ajan ilman myöhästymismaksua helpottaa ja yksinkertaistaa verovelvollisten oma-aloitteista veroilmoitusten korjaamista.

KESKUSKAUPPAKAMARI
Aleksanterinkatu 17 | 00100 HELSINKI | p. (09) 4242 6200 | f. (09) 650 303 | **www.keskuskauppakamari.fi**

Veronkorotus

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 37 ja 38 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi veronkorotuksesta. Veronkorotus määräytyisi yhdenmukaisin perustein ja pääsääntöisesti ilman viranomaisharkintaa. Veronkorotuksen määrä olisi lähtökohtaisesti kymmenen prosenttia verovelvollisen maksettavaksi määrättävästä verosta. Hallituksen esitys sisältää mahdollisuuden alentaa veronkorotusta kolmeen prosenttiin tilanteissa, joissa asia on tulkinnanvarainen tai epäselvä tai veronkorotuksen määrä on erityisestä syystä kohtuuton.

Keskuskauppakamari pitää oma-aloitteisten verojen veronkorotukseen liittyvän sääntelyn yhdenmukaistamista ja viranomaisharkinnan vähentämistä perusteltuna. Uusi sääntely selventää nykyistä käytäntöä.

Veronkorotuksen kymmenen prosentin perustaso ei Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan kuitenkaan vastaa nykytilaa, toisin kuin hallituksen esityksessä todetaan. Tämän vuoksi Keskuskauppakamari pitää kolmen prosentin mukaista veronkorotusta tarpeellisena lisäyksenä lakiesitykseen. Tästä huolimatta ehdotettu sääntely tulisi käytännössä kiristämään veronkorotuksia nykyisestä, erityisesti, jos alempaa veronkorotusta sovelletaan hallituksen esityksessä mainitun mukaisesti vain poikkeuksellisesti.

Keskuskauppakamari esittää, että valiokunta toisi mietinnössään selkeästi esiin sen, ettei kolmen prosentin mukainen veronkorotus edellytä luottamuksen suojan tunnusmerkkien täyttymistä, vaan asian tulkinnanvaraisuus ja epäselvyys riittävät. Jos kolmen prosentin veronkorotusta sovellettaisiin vain poikkeuksellisissa tilanteissa, voisi hallituksen esityksen mukainen sääntely johtaa kohtuuttomaan verotuskäytännön kiristymiseen.

Valitusajat

Yleinen kolmen vuoden määräaika

Hallituksen esityksessä ehdotetaan siirtymistä yleiseen kolmen vuoden määräaikaan, jonka kuluessa verotusta voidaan oikaista. Sääntely lisää verotuksen ennakoitavuutta, joskin se rajoittaa vastaavasti verovelvollisen mahdollisuutta hakea muutosta selvässäkin asiassa. Kokonaisuutena arvioiden esitystä voitaneen kuitenkin pitää perusteltuna. Asioiden takautuva selvittäminen vie aikaa ja resursseja ja muodostuu yleensä sitä hankalammaksi, mitä pidemmälle takautuva selvitysvelvollisuus ulottuu.

Pidennetty määräaika

Hallituksen esityksessä ehdotetaan niin sanottua pidennettyä määräaikaa tilanteisiin, joissa on kyse siirtohinnoitteluoikaisusta, etuyhteydessä olevien osapuolten välisistä yritys- tai rahoitusrakenteita koskevista järjestelyistä tai kansainvälisessä tietojenvaihdossa muutoin kuin automaattisessa tietojenvaihdossa saadusta tiedosta. Pidennetty määräaika koskisi verotuksen oikaisua verovelvollisen vahingoksi, sen sijaan sitä ei sovellettaisi verotuksen oikaisuun verovelvollisen hyväksi.

LAUSUNTO
5.4.2016

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan pidennetty määräaika on esiteltävänä olevan lakipaketin tavoitteiden vastainen. Pidennetty määräaika johtaa järjestelmän monimutkaistumiseen ja verotuksen ennakoitavuuden heikkenemiseen, kun pidennetyn määräajan soveltamisalan määritelmät ovat tulkinnanvaraisia. Jatkossa oikeuskysymykseksi nousee yhä useammin menettelysäännöksen soveltaminen sen lisäksi, että eri oikeusasteissa haetaan tulkintaa aineellisen säännöksen sisällölle.

Pidennettyyn määräaikaan liittyy myös toinen merkittävä ongelma. Hallituksen esityksessä on lähdetty siitä olettamasta, että verovelvollisella on esitetyissä tilanteissa Verohallintoa paremmat tiedot, minkä vuoksi Verohallinnolle täytyy antaa lisäaikaa reagoida verovelvollisen toimiin. Tämä lähtökohta ei kuitenkaan vastaa yritysten nykyistä toimintaympäristöä. Kansainvälisissä tilanteissa muutoksia voivat aiheuttaa toisen valtion lainsäädännön tulkintamuutokset tai muut yrityksestä riippumattomat seikat. Kansainvälisissä tilanteissa ei siten löydy perusteita sille, että pidennettyä määräaikaa sovellettaisiin vain Verohallinnon aloitteesta ja verovelvollisen vahingoksi.

Edellä mainituilla perusteilla Keskuskauppakamari esittää, että pidennetystä määräajasta luovutaan ja Verohallinnon mahdollisuudet selvittää tulkinnanvaraisia ja työläitä tapauksia turvataan yleistä määräaikaa pidentämällä. Näin vältetään järjestelmän ja verovalitusten monimutkaistuminen. Vaihtoehtoisesti pidennetyn määräajan määritelmiä tulisi täsmentää ja säätää oikeus muutoksenhakuun kyseisissä tilanteissa molemminpuolisiksi. Täsmentämällä säännösten soveltamisalaa voitaisiin minimoida menettelysäännösten soveltamista koskevat epäselvyydet. Molemminpuolisella oikaisumahdollisuudella turvattaisiin puolestaan verovelvollisen mahdollisuus saada oikeussuojaa erityisesti niissä kansainvälisissä tilanteissa, joissa verotus muuttuu verovelvollisesta itsestään riippumattomista syistä.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ann-Mari Kemell
Johtaja

Kristiina Virtanen
Veroasiantuntija